

Recorregut per la cultura, la història, el paisatge i l'esperit dels Països Catalans.

El Camí de Vidabona

(St. Joan de les Ab. – Ogassa - Ripoll)

SENDERISME CULTURAL

La marca del Camí està inspirada en la forma de 8 que té el Camí.

Una de les obertures de la marca ens indica d'on venim i l'altra mira cap on continua el camí.

Coll de Jou (alt. 1.637 m) - Taga (alt. 2.039 m)

El Coll de Jou (jou significa ‘unió’) uneix el Puig de Sant Amanç -o d'Amand- al sud, amb el Taga al nord, majestuós i pelat com a conseqüència de l'ancestral activitat ramadera. Aquest fet explica l'aspecte tapissat dels prats de la Serra de Conivella (a la qual pertany el Taga) i, més cap a l'est, de la Serra Cavallera (2.013m). Actualment hi pasturen principalment vaques, si bé també alguns ramats d'ovelles i de cabres. La carretera que el travessa comunica Ogassa, Bruguera i Ribes de Fresser.

Per aquestes contrades, uns quants milers d'anys abans de Crist, es va establir un poble preindoeuropeu que els arqueòlegs i filòlegs van anomenar *sorotàptics* (grec), camps d'urnes (català). Sembla que en l'idioma d'aquest poble, el terme Taga significava roquer de muntanya envoltada d'abimes.

Una mica més avall de Coll de Jou, hi trobem el refugi lliure de Sant Jordi.

La Senyora del Taga, displicent, mira l'eternitat des de les seves altures desarbrades, només coberta amb un sensual borrisol de gespa alpina. (J.M.X)

Fauna i flora

En aquesta zona prepirinenca hi trobem una gran biodiversitat vegetal i animal. Alguns exemples:

Amfibis: Tritó pirinenc, granota roja i salamandra.

Rèptils: Escurçó, serp verda.

Aus: Vultur comú, Trencalòs (aquests dos no hi nien, si bé hi cerquen aliment), còlit gris, alosa, gralla de bec groc, cornella, gamarús (rapinyaire nocturn).

Mamífers: Cabirol, porc senglar, gat mesquer o genet, fagina, guineu i teixó.

Vegetals dels estatges montà (fins a 1.800m) i subalpi (1.800-2.100m): Pinedes de pi roig, fagedes, rouredes de roure martinenc i pinedes de pi negre. Falgars, ginestars i ginebrars. Prats de pastura subalpina. En zones rocalloses i humides podem trobar l'orella d'ós, herba fetgera i corona de rei.

Gat mesquer o genet

Guineu

Tritó pirinenc

Granota roja

Cabirol

Trencalòs

Vultur comú

14.7.2007. Amanç 7. Guardons

¿Recordes alguna cosa amb què t'hagi guardonat per l'amor meu que acceptes tenir? Respongué: Sí, perquè entre els treballs i els plaers que em dones no en faig diferència. Afegeixo: L'Amat em sobrepassa de tant que certes coses seves m'enamoren, però certes altres m'horroritzen. (Amor i Temor de Déu). No l'estimo. Ell estima en mi. No cerco guardons, vénen quan volen. És tan inabastable el seu amor que sí, per exemple, l'horror de la tortura no hi cap, la felicitat no és vera felicitat. ***

Amanç 36. Tota paga és poc

Demanaren a l'Amic si canviaria per un altre el seu Amat.

Va respondre i digué: "I ¿quin altre és millor o més noble que sobirà bé, eternal, infinit en grandesa, poder, saviesa, amor, perfecció? (Noïmen).

Quan el sol de l'Amat desperta l'Amic dels seus somnis mítica, cessen les paraules, els cants dels ocells, i l'Amic neix en l'Amat a l'alba. El sol l'ha devorat i ja és flama viva.

Fragments del Dietari Final de Lluís M. Xirincas (editorial Ara)

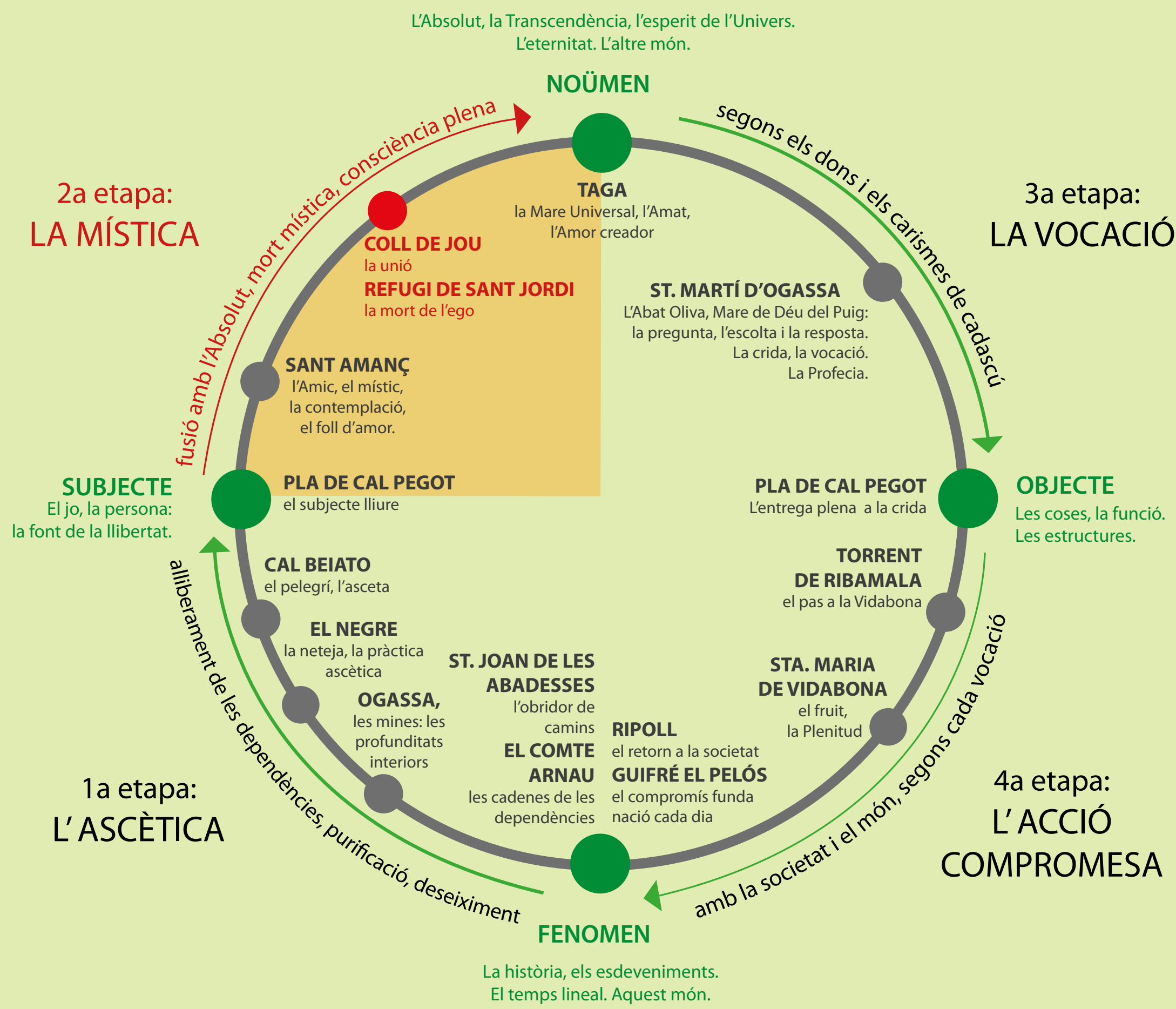

El Camí de Vidabona

El Camí de Vidabona és un brançal del Camí dels Països Catalans amb molts atractius naturals (Serra Conivella, fagedes i rieres, geologia...) i destacats elements culturals i històrics (monestir de St. Joan de les Abadesses, esglésies romàniques dels s. X al XII de St. Martí d'Ogassa, St. Martí de Surroca, St. Julià de Saltor i Sta. Maria de Vidabona, les mines d'Ogassa, monestir de Ripoll...).

Com a camí iniciàtic simbolitza el camí cap a la plenitud en base a mites nacionals i universals de Lluís M. Xirincas i Ramon Llull, al llarg de 4 etapes vinculades a elements geogràfics (vegeu l'esquema).

El Camí es pot completar amb una etapa més fins a Núria (mite de la fertilitat per donar els fruits vitals) i amb dues etapes més fins a Montgrony (mite de l'alletament, perquè no falti l'aliment als propis fruits).

Simbologia del Coll de Jou i del Taga dins del Camí de Vidabona: LA MÍSTICA

Pels que feu el Camí de Vidabona com a **camí iniciàtic cap a la plenitud**, ens trobem en la **2a ETAPA: la mística**, que es conclou al cim del **Taga**, segons Xirincas, mite de la Mare de l'Univers, les aigües primordials, Tiamat, l'Amat (Ramon Llull). Pujar "la Taga", per tant, és pujar la muntanya de l'Amor Universal creador: passa a passa, anar-se'n amaranent, fins la fusió total en arribar al cim: **L'Amic es fon en l'Amat**.

La geografia d'aquests indrets, en complicitat amb els mites de Xirincas i Llull, disposa que **Amanç** vulgui dir etimològicament "l'enamorat per sempre", que **jou** vulgui dir "unió" ("loga"), i que aquí s'hi trobi el refugi de **Sant Jordi**: mite de la mort de l'ego superb, pas necessari per endinsar-se en la unió mística. La muntanya **Taga**, a més de tenir **forma de pit**, sovint és rondada per voltors que, entre d'altres, són símbol de la **maternitat**.

Sentir fondre's, passa a passa, amb la font d'amor creador universal.

Ja no hi ha jo. Només un Sóc! amarat de tota diversitat interior.

Baixant del Taga, enfilarem la **3a ETAPA**: la demanda i la posterior escolta subtil de la **resposta**: la **crida**, el **camí a seguir**, la **vocació** en base als dons i carismes de cadascú al servei de la societat, i la inevitable professió o manifestació de la consciència plena adquirida.

Passarem per **Sant Martí d'Ogassa**, un lloc vinculat a **testimoniats vocacionals** del més alt nivell: fou consagrada per l'**Abat Oliva**, un clar testimoni de grandesa i entrega espiritual al seu temps. Sant Martí fou un home solidari i molt estimat per la gent del poble, lliurat a la seva vocació: transmetre amb humilitat el que per ell era el camí de salvació. S'hi venera la **Mare de Déu del Puig**, advocada contra el dolor i per un part feliç. La figura de **Maria** és un referent arreu del món com a testimoni de l'acceptació i l'entrega plena a la crida que va sentir.

A **elcami.cat**

hi trobaràs:

camipèdia

f

You

Tube

Com fer-te

AMIC DEL CAMÍ

xeC

Establiments

Carnet

La guia

Ajuntament d'Ogassa

Generalitat de Catalunya

Parlament de Catalunya

El Camí, declarat bé d'interès cultural, social i turístic pel Parlament de Catalunya i pel Parlament de les Illes Balears

Projecte coordinat per l'associació

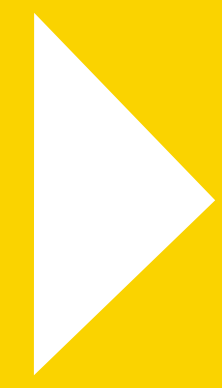
paS

CATALUNYA

Recorregut per la cultura, la història, el paisatge i l'esperit dels Països Catalans.

El Camí de Vidabona

(St. Joan de les Ab. – Ogassa - Ripoll)

SENDERISME CULTURAL

La marca del Camí està inspirada en la forma de 8 que té el Camí. Una de les obertures de la marca ens indica d'on venim i l'altra mira cap on continua el camí.

El Negre (alt. 1.000 m)

La primera referència escrita del mas El Negre data del 1401 en un document, conservat a l'arxiu del monestir de Sant Joan de les Abadesses, on s'anomena un tal Jaume Negre d'Ogassa.

L'edificació construïda damunt de la penya, però, se suposa anterior a aquesta data. La seva activitat original era de caire ramader, com es desprèn de les corts i cabanyes que es conserven davant la casa. Les feixes dels voltants havien estat conreades i ha estat habitada, amb algunes intermitències, fins a l'actualitat. La rehabilitació de la casa s'ha fet durant el període 2012-2013, després que la Fundació Vidabona l'adquirís el juliol de l'any 2010 amb l'objectiu de rehabilitar-la com a alberg i centre de formació en innovació social i espiritual.

El Negre es troba arrecerat, a llevant, pel Puig Castellar. Al nord-oest, pel Puigcercó i, al nord, per la Serra Cavallera (Puig Estela, 2.012 m i Puig de Coma d'Olla, 1.937 m).

La finca té 68 hectàrees i se situa en un terreny caracteritzat per les feixes i les cingles. Hi trobem fagedes, pinedes de pi roig, rouredes i boix abundant. La Riera d'Ogassa o del Negre, travessa la finca i hi destaquen els congosts, salts d'aigua i gorgs.

El Negre abans de les obres.

Quan passegeu pels entorns del Negre busqueu els tresors que amaguen els seus cingles.

Biodiversitat

En aquesta zona prepirinenca hi trobem una gran biodiversitat vegetal i animal. Alguns exemples:

Amfibis: Tritó pirinenc, granota roja, salamandra.

Rèptils: Escurçó, serp verda.

Aus: Àguila daurada (el rapinyaire més gros i potent de la Península Ibèrica), falcó pelegrí, gamarús (rapinyaire nocturn), àguila marcenca, aligot, còlit gris, alosa, gralla de bec groc, cornella.

Mamífers: Cabirol, porc senglar, gat mesquer o genet, fagina, guineu, teixó.

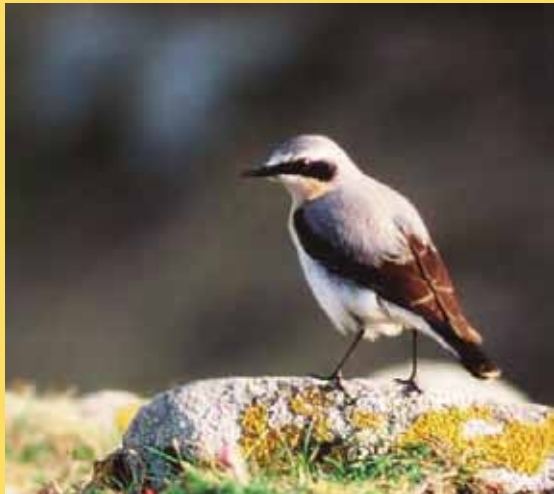
Vegetals: Pi roig, faig, roure martinenc, boix, ginebre. En zones rocalloses i humides podem trobar l'orella d'ós, herba fetgera i corona de rei.

Alosa

Àliga daurada

Còlit gris

Falcó pelegrí

Gamarús

Teixó

Fagina

Gat mesquer

Guineu

Tritó pirinenc

Granota roja

Orella d'ós

Amanç. 27 aparició en somnis

Tingué son (LEtargia) l'Amic, que molt havia treballat cercant el seu Amat; i tingué por que no oblidés el seu Amat. I plorà per tal que no s'adromís i que el seu Amat no estigués absent del seu record. L'Amic encara està massa agitat per les seves pròpies voluntats (INTenció). Marta, Marta, et preocupes massa. Massa ascètica (treballs). Massa esforç ens va empresonar l'Amat en el record (DeSIG). En va s'afalaguen a cercar el pa. En va s'afanyen a defensar la muralla. Ella visita i ajuda els seus mentre dormen (LET). "Ell sadolla l'Amat mentre dorm" (sal 127, 2). "Només una sola cosa és necessària" (Lc 10,42).

***

26.8.2002. En aquest món -la Riba mala- cal ser dolent per sobreviure. Quant et poses un mos de pa a la boca l'has negat a un altre que se'n queda sense. Igualment quan augmenta la teva empresa la seva quota de mercat. "La vida és milícia" (Ignasi de Loiola). "El món és guerra" (Heràclit). En l'altre món -la Riba bona-, l'Amor i la Concòrdia són eternals, perquè allà no existeix el teu i el meu, que ací es confonen amb el Tu i el Jo. Es confon la propietat amb la Consciència, que no és de ningú. Simplement és. Que no és res. Simplement és. Vida bona.

Fragments del Dietari Final de Lluís M. Xirínacs (editorial Ara)

Simbologia de la primera etapa (Sant Joan Ab. -Ogassa-Pla de cal Pegot) dins del Camí de Vidabona: l'ASCÈTICA

Pels qui feu el Camí de Vidabona com a Camí iniciàtic cap a la plenitud, ens trobem a la meitat de la **1a ETAPA, l'ASCÈTICA**, les pràctiques per deixar els lligams del món, la neteja física, psíquica i espiritual. **L'alliberament del subjecte personal i nacional.**

"Si a un ocell lligat a 12 fils se n'hi tallen 11, però n'hi queda un de sol, l'ocell no vola."

Partint del brogit del món, des de **Sant Joan de les Abadesses** (Sant Joan, l'obridor de camins) i del mite del **Comte Arnau** (les cadenes de la deshonestedat), el Camí puja fins les mines d'Ogassa per entrar en les profunditats del nostre subjecte a fi d'identificar-hi i alliberar les cadenes (dependències) de les coses d'aquest món, els patrons rígids, les pors...; tot allò que ens impedeix ésser lliures. Aquest procés d'ascètica es conclou al Pla de cal Pegot (mite del subjecte lliure), lloc on va ofrenar la vida en Lluís Maria Xirínacs.

Entenem per mite l'expressió d'una vivència transcendent, atemporal, que ens suggereix missatges o comprensions profundes. Fer una estona de silenci; identificar les dependències. Escriure-les en un paper i cremar-les. Transmutar-les.

Sentir com la terra absorbeix tot allò sobrer acompassadament amb la respiració purificadora.

Gaudir d'un bany nu a la riera amb l'aigua sempre netejadora que brolla de les entranyes de la mare universal (Taga).

Ofrenar el jo vell (dolmen). Renéixer al jo nou, el subjecte lliure: bany al Garg de la Matriu.

El Camí de Vidabona

El Camí de Vidabona és un brançal del Camí dels Països Catalans amb molts atractius naturals (Serra Conivella, fagedes i rieres, geologia...) i destacats elements culturals i històrics (monestir de St. Joan de les Abadesses, esglésies romàniques dels s. X al XII de St. Martí d'Ogassa, St. Martí de Surroca, St. Julià de Saltor i Sta. Maria de Vidabona, les mines d'Ogassa, monestir de Ripoll...).

Com a camí iniciàtic simbolitza el camí cap a la plenitud en base a mites nacionals i universals de Lluís M. Xirínacs i Ramon Llull, al llarg de 4 etapes vinculades a elements geogràfics (vegeu l'esquema).

El Camí es pot completar amb una etapa més fins a Núria (mite de la fertilitat per donar els fruits vitals) i amb dues etapes més fins a Montgrony (mite de l'alletament, perquè no falti l'aliment als propis fruits).

El Camí de Vidabona

A **elcami.cat**

hi trobaràs:

camipèdia

Facebook

YouTube

Instagram

Com fer-te AMIC DEL CAMÍ

xeC

Establiments

Carnet

La guia

Ajuntament d'Ogassa

Generalitat de Catalunya

Parlament de Catalunya

El Camí, declarat bé d'interès cultural, social i turístic pel Parlament de Catalunya i pel Parlament de les Illes Balears

Projecte coordinat per l'associació

paS

CATALUNYA

Recorregut per la cultura, la història, el paisatge i l'esperit dels Països Catalans.

El Camí de Vidabona

(St. Joan de les Ab. – Ogassa - Ripoll)

SENDERISME CULTURAL

La marca del Camí està inspirada en la forma de 8 que té el Camí.

Una de les obertures de la marca ens indica d'on venim i l'altra mira cap on continua el camí.

Ogassa, municipi de fonts, mines i mites

El municipi d'Ogassa està constituït per 5 veïnats: Surroca de Baix (alt. 950 m) i el Prat del Pinter, Sant Martí de Surroca, Sant Martí d'Ogassa, Santa Maria de Vidabona i Sant Julià de Saltor. Actualment Ogassa té uns 250 habitants. Als segles XIX i XX, la principal activitat econòmica va ser la mineria. Des de finals del segle XVIII ja s'extreia carbó de les primeres mines. Les mines foren determinants perquè el ferrocarril arribés al Ripollès l'any 1880, a fi de traslladar ràpidament el mineral cap a Barcelona per la creixent indústria catalana, principalment tèxtil. Bona prova de la prosperitat econòmica del moment en són els 1.578 habitants que tenia el municipi d'Ogassa l'any 1900. Tot i disminuir gradualment el nombre de tones extretes de carbó, les mines van restar actives fins a l'any 1967. Actualment, es pot visitar l'entrada de la Mina Dolça (a tocar de la plaça Dolça de Surroca de Baix).

Ogassa fou dels primers municipis catalans en tenir llum elèctrica l'any 1888. Va tenir dues importants indústries cimenteres: la fàbrica de ciment Benet (1886-1997) i la fàbrica Balaguer (1896-1926). Actualment, la principal activitat econòmica d'Ogassa són els serveis i el turisme. Alguns dels masos mantenen l'ancestral l'activitat ramadera (principalment vaques i xais, i en menor nombre, cabres i porcs). Bona part de l'any es poden veure pasturar per feixes i prats dels cims, fet que ha determinat l'aspecte i la biodiversitat de les serres Cavallera i Conivella.

Ogassa té un valuós patrimoni arquitectònic constituït per les seves 4 esglésies romàniques de Sant Martí d'Ogassa (s. X), Sant Martí de Surroca (s. XI), Sant Julià de Saltor (s. X) i Santa Maria de Vidabona (s. XII), i la capella de Santa Bàrbara, patrona dels miners, d'estil neogòtic (any 1882), on s'hi celebren actualment les misses durant l'any.

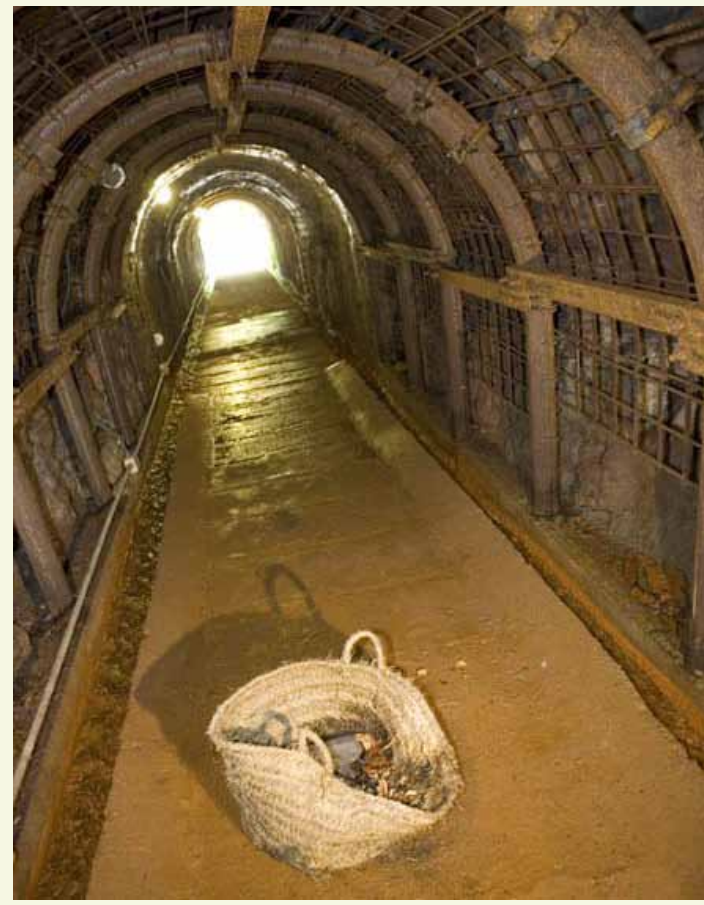
Tot i ser un municipi petit, Ogassa té un ric teixit associatiu: el Club Esportiu Vidabona, la Societat de Caçadors d'Ogassa, l'Associació de Dones, les colles de Ballets Tradicionals (colla de joves i de petits), la Colla Gegantera, la Jove Surroquina i la companyia teatral La Carbonera d'Ogassa. La Germandat de Sant Joaquim (fundada l'any 1893) permetia antigament que, gràcies a una aportació periòdica dels veïns, els necessitats rebessin els ajuts i la companyia necessaris, principalment en cas de malaltia. Dóna nom a la Festa Major de l'estiu.

L'entorn muntanyenc d'Ogassa té un alt interès geològic. S'hi troben gran quantitat de fòssils, principalment vegetals de fa uns 250 milions d'anys, essent visitat sovint per geòlegs. El cim més emblemàtic és el Taga (2.039 m), cim que fou visitat el 1880 per l'escriptor Santiago Rusiñol. També va fer llargues estades a Sant Martí d'Ogassa l'artista contemporani Perejaume. El 6 d'agost de 2007, dia que feia 75 anys, en Lluís Maria Xirinacs va venir a morir en un bell indret d'Ogassa, al Pla de cal Pegot, segons tenia planificat des de feia anys, en un acte d'ofrena espiritual i sense prendre res, per la qual cosa el forense va certificar "mort natural".

A Ogassa s'hi troba molt bona cuina de muntanya. Un dels plats que antigament menjaven els miners és el cassolet: mongetes, peus de porc, costella i botifarra, que es pot tastar per la Festa del miner. Ogassa, l'any 1987, va rebre la distinció del guardó "Vila en flor de Catalunya".

Gegants a la capella de Sta. Bàrbara

Entrada de la mina dolça

Calendari de festes d'Ogassa

Gimcana de tractors

Repartiment del cassolet del miner

Festa de la Santa Creu: 1r diumenge de maig. Acte religiós, benedicció del terme i repartiment de l'ofrena-un panet- entre els assistents.

Festa del miner (recuperada el 1982): últim diumenge de maig. Ofici, cassolet del miner i sardanes. La colla Jove Surroquina hi organitza el "Miner de ferro".

St. Martí d'Ogassa, aplec de la Mare de Déu del Puig de França: 2n cap de setmana de juliol. Sardanes, ofici, ball de tarda, costellada popular, ballets.

Festa de la Germandat (Festa Major d'estiu): 2n cap de setmana d'agost. Balls, sardanes i jocs de cucanya.

Trobada de boletaires: 1r diumenge d'octubre

Matança del porc: d'octubre fins l'abril (als masos).

Festa de St. Martí de Surroca: 2n cap de setmana de novembre: missa i ballets tradicionals.

Festa Major (Sta. Bàrbara, Patrona dels miners): 1er cap de setmana de desembre. Sardanes i ballets populars.

Les colles de petits i joves protagonitzen diversos balls tradicionals: el ball de Sant Ferriol, el ball de la Maniera i el ball de la Mare de Déu del Puig de França.

6.11.2006 Fa més de 40 anys era escolapi. Vaig intentar exercicis d'ascetisme (deixar els lligams del món). Vaig substituir tota la meva roba interior per unes calces i una camisa de burda tela de sac. Al damunt, la sotana ho amagava tot. Era l'estiu, i vaig intentar una experiència de "peregrinació del deiseiximent", el meu punt omega. Sense diners, amb el vestit de sac encobert per la sotana, sense rellotge, sense ulleres, sense motxilla, amb una manta petita i prima, agafada per les quatre puntes a tall de sac, amb una biblia i paper en blanc per escriure-hi. (...)

A partir de Ribes de Fresser, tot caminant vaig pujar pel torrent de Bruguera fins el poble. La mestra, mare de Jaume Martí, amic meu, m'acollí a casa seva. Hi vaig sopar i dormir. Al dia següent: fins a Coll de Jou, entre el Taga i el Sant Amanç, vaig dormir al refugi. Les esquelles de les vaques, escapades pels prats, m'acompanyaren tota la nit. Després cap a Ogassa i fins a Sant Joan de les Abadeses. Dormint al bosc. Menjant rosegons de pa captat per les masies. Despertar al bosc. Els animalons ja no em temien: havia dormit amb ells. Ocells. Esquirols. (...)

Fou la primera visita a la tomba (omega) de la meva mort ascètica als lligams d'aquest món i al bressol (alfa) de la meva naixença mística als lligams a l'altre món.

***

10.7.2007 Vull explicar amb la meva mort als catalans que no obtindrem la plenitud dels nostres drets i deures si ho intenta qui no estigui disposat a donar la seva vida per aquest propòsit. Una cosa és desitjar la independència, com un nen petit desitja la lluna i una altra, voler la independència com la NASA fa coets per anar a la lluna. Qui diu "disposat a donar la vida" cal que vulgui dir també: donar el propi temps, la pròpia salut, els propis diners, les propietats, la reputació, la fama, la llibertat, etc.

Fragments del Dietari Final de Lluís M. Xirinacs (editorial Ara)

Simbologia de la primera etapa (St. Joan Ab.- Pla de cal Pegot) dins del Camí de Vidabona: l'ASCÈTICA

Pels qui feu el Camí de Vidabona com a Camí iniciàtic cap a la plenitud, ens trobem a la meitat de la 1a etapa, ASCÈTICA: les pràctiques per deixar els lligams d'aquest món, la neteja, l'alliberament del subjecte personal i nacional.

Partint del brogit del món, des de **Sant Joan de les Abadeses** (Sant Joan, l'obridor de camins) i el mite del **Comte Arnau** (les cadenes la deshonestedat) el Camí puja fins **les mines d'Ogassa** per entrar en les profunditats interiors a fi d'identificar i alliberar els afluents al món, els patrons, les pors... Aquest procés d'ascètica conclou al **Pla de cal Pegot**, lloc on va ofrenar la vida en **Lluís Maria Xirinacs** (espai que en el Camí de Vidabona representa el mite del subjecte lliure).

Són pràctiques ascètiques el caminar en si mateix, abandonar les comoditats, dormir al ras, el dejuni o abstinència, els reptes d'autosuperació...

Identificar les pròpies dependències.

A cada passa la terra absorbeix tot allò sobrer acompassadament amb la respiració.

Entrar en una mina, símbol de les profunditats interiors

El Camí de Vidabona

El Camí de Vidabona és un brançal del Camí dels Països Catalans amb molts atractius naturals (Serra Conivella, fagedes i rieres, geologia...) i destacats elements culturals i històrics (monestir de St. Joan de les Abadeses, esglésies romàniques dels s. X al XII de St. Martí d'Ogassa, St. Martí de Surroca, St. Julià de Saltor i Sta. Maria de Vidabona, les mines d'Ogassa, monestir de Ripoll...).

Com a camí iniciàtic simbolitza el camí cap a la plenitud en base a mites nacionals i universals de Lluís M. Xirinacs i Ramon Llull, al llarg de 4 etapes vinculades a elements geogràfics (vegeu l'esquema).

El Camí es pot completar amb una etapa més fins a Núria (mite de la fertilitat per donar els fruits vitals) i amb dues etapes més fins a Montgrony (mite de l'alletament, perquè no falti l'aliment als propis fruits).

El Camí de Vidabona

A **elcami.cat**

hi trobaràs:

camipèdia

f

You

Tube

Com fer-te

AMIC DEL CAMÍ

xeC

Establiments

Carnet

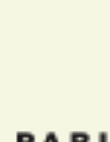
La guia

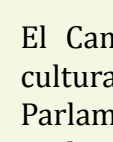
Ajuntament d'Ogassa

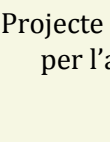
Generalitat de Catalunya

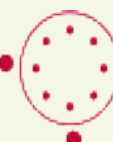
Parlament de Catalunya

El Camí, declarat bé d'interès cultural, social i turístic pel Parlament de Catalunya i pel Parlament de les Illes Balears

Projecte coordinat per l'associació

pas

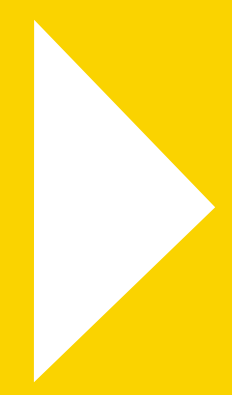

CATALUNYA

Recorregut per la cultura, la història, el paisatge i l'esperit dels Països Catalans.

El Camí de Vidabona

(St. Joan de les Ab. – Ogassa - Ripoll)

SENDERISME CULTURAL

La marca del Camí està inspirada en la forma de 8 que té el Camí. Una de les obertures de la marca ens indica d'on venim i l'altra mira cap on continua el camí.

El Pla de cal Pegot (alt. 1.420m)

Aquest punt és el centre del 8 del Camí de Vidabona, on l'itinerari dibuixa una X sobre la terra. Ens trobem al pla de cal Pegot. En aquest indret hi va morir en **Lluís Maria Xirinacs** el 6 d'agost del 07, dia en què feia 75 anys, segons tenia planificat des de feia anys. Va venir a ofrenar la seva vida en aquest bell indret on, segons deia, es va coure la nostra llengua i nació, en un acte del més alt nivell espiritual i en el moment de més plenitud de la seva vida:

Ofereixo el do més preuat, que és la meva vida, per l'alliberament del meu poble, per l'alliberament de tots els pobles oprimits de la terra, per la natura presonera nostra.

Cap a ponent hi veiem el **Collet del Vent**. Al sud, el perfil de **Montserrat** i, al pla verd del sud-oest, s'hi amaga el **Santuari de Sta. Maria de Vidabona** –segons en Xirinacs, mite de la plenitud nacional, la **terra promesa catalana**. Al nord, la **Serra de Sant Amanç**, mite de l'Amic de Ramon Llull.

Àliga daurada

Monolit a Xirinacs

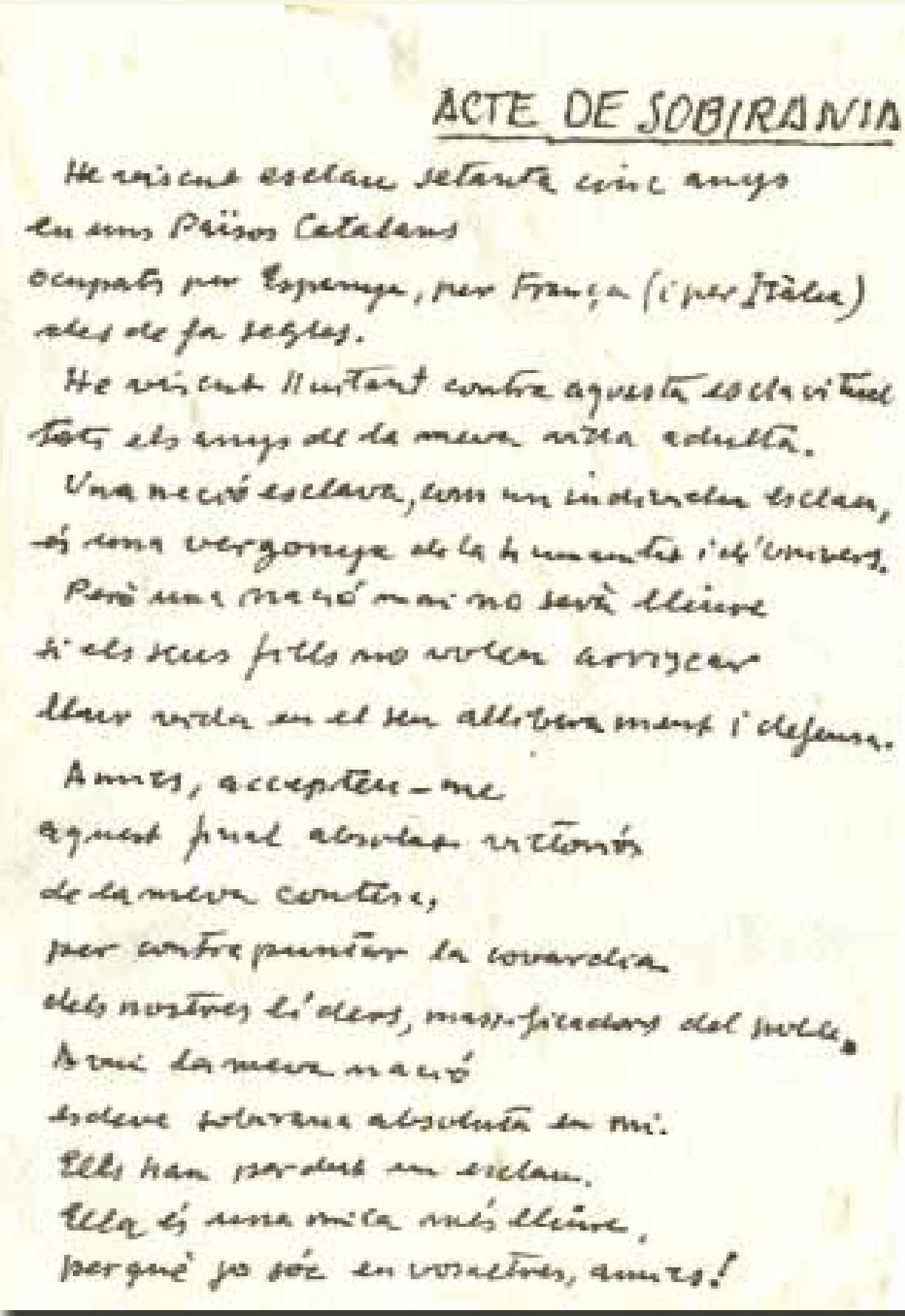
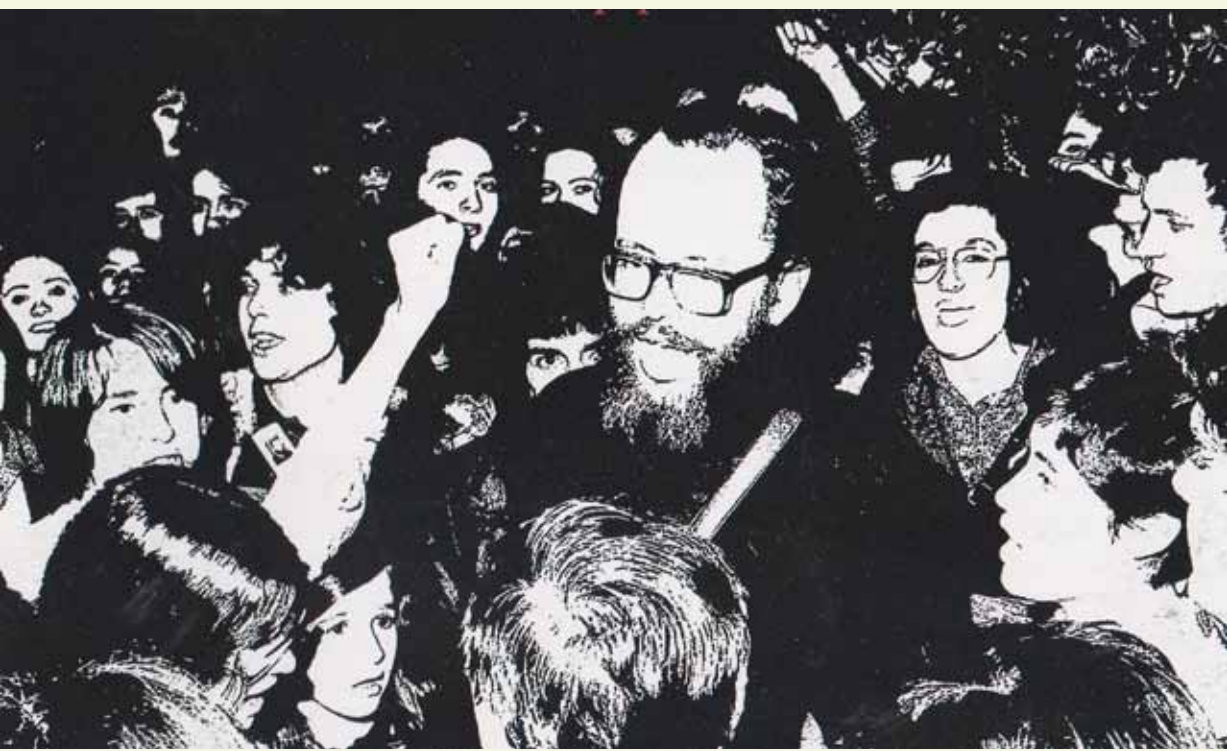
Qui va ser en Lluís Maria Xirinacs?

D'ell s'ha dit que era la veu del poble, el Gandhi català, un testimoni, un profeta, un místic, un filòsof, un revolucionari català d'esperit universal...

Va realitzar diverses **vagues de fam a mort**. Va estar plantat 12 hores diàries durant 2 anys davant la presó Model per demanar l'**amnistia** dels presos polítics. Va ser escollit **senador** independent. Nominat 3 vegades al **premi Nobel de la Pau**.

L'1 de gener de 2000 es va plantar a la plaça de S. Jaume de Barcelona per convocar l'**arbre d'assemblees territorials dels Països Catalans** com a instrument d'exercici de la sobirania popular, lligada a l'acció no violenta com a força del poble.

El seu gran llegat com a filòsof és el seu **model global de la realitat Globàlium**, que es divulga tant a la Fundació Randa-Lluís M. Xirinacs (www.xirinacs.cat) com al centre el Negre d'Ogassa.

La meva ànima, aquesta ànima obrada pel meu cos, olivellada d'ànimes infinites, concretament avui, se m'ha fet universal.

***

Cal saber viure i cal saber morir, amb elegància. Diu un adagi del desert: "Quan t'acostis a un pou, beu i fes-te a un costat per tal que pugui beure qui et ve al darrera".

***

Ara, encara en aquest món, jo vull ser vostre, però encara sóc molt meu. Quan mori esdevinc tot ben vostre si sou de Déu. Preneu i mengeu-me tots. Mossegueu-me homes i guineus i esparvers i formigues i fongs i pluja i vent i terra. Mastegueu-me que aquest és el meu cos lliurat per vosaltres.

***

Univers, et demano que em facis pur com un raig de llum, per ser digne d'ésser acollit en el teu cor.

***

Arribo als meus setanta-cinc anys i dono la meva vida sense que ningú me la vulgui prendre, ben lliurement, per certificar-me i certificar-vos que, en tota la meva lluita anterior, tenia la voluntat inequívoca de jugar-m'ho tot. Ara és l'hora de la vostra lluita. Us caldrà a vosaltres la vostra certificació final? Jo en tenia necessitat.

Fragments del Dietari Final de Lluís M. Xirinacs (editorial Ara)

Simbologia del Pla de cal Pegot dins del Camí de Vidabona: el SUBJECTE LLIURE (1a etapa) i la VOCACIÓ (3a etapa)

Pels que feu el Camí de Vidabona com a camí iniciàtic cap a la plenitud, aquest punt té doble significat, car el Camí s'hi troba dues vegades:

Com a final de la **1a ETAPA: l'ASCÈTICA**: Aquest punt representa (prenent el testimoniatge d'en Xirinacs) el **subjecte lliure** que, al llarg del recorregut de la primera etapa, ha identificat les seves dependències a les coses d'aquest món i se n'ha **alliberat**.

Si a un ocell lligat a 12 fils se n'hi tallen 11, però n'hi queda un de sol, l'ocell no vola.

Descalçar-se, asseure's en silenci contemplatiu, sentint la purificació de la terra, de l'aire, del sol.

Sentir el propi subjecte lliure de tota cadena; volar com l'àliga.

Des d'aquest alliberament l'Amic pot avançar cap a la mística, fent cap al **Puig de Sant Amanç**, mite de l'Amic desitjós de fondre's en l'Amat (Ramon Llull), representat per la **Mare Taga** (Xirinacs).

Com a final de la **3a ETAPA** (venint del Taga i St. Martí d'Ogassa): aquest punt simbolitza l'entrega a **LA CRIDA** rebuda al servei a la societat a partir de la **pròpia vocació**, donació que regala la **plenitud** (la Vidabona).

Deixeu-les fer les obres, deixeu que us facin! Que rodi lliure l'obra que feu de l'obra que us fa! (Perejaume)

Cap a llevant podem veure el **Puig de l'Àliga**, animal rei d'aquests indrets i que míticament simbolitza la visió més elevada, el guiatge espiritual del cel a la terra pels que opten per deixar-s'hi inspirar.

Escaltar des del silenci contemplatiu la crida, la resposta a la demanda emesa.

Res és mèrit propi. Sóc-Som mers instruments al servei del conjunt. Lliurar-s'hi.

De què sóc llavor? I quina és la vocació de Catalunya davant la resta de nacions del món?

En travessar el torrent de Ribamala, baixant de les runes de cal Pegot, entrem, descalços, en el territori sagrat de la Vidabona

El Camí de Vidabona

El Camí de Vidabona és un brançal del Camí dels Països Catalans amb molts atractius naturals (Serra Conivella, fagedes i rieres, geologia...) i destacats elements culturals i històrics (monestir de St. Joan de les Abadesses, esglésies romàniques dels s. X al XII de St. Martí d'Ogassa, St. Martí de Surroca, St. Julià de Saltor i Sta. Maria de Vidabona, les mines d'Ogassa, monestir de Ripoll...).

Com a camí iniciàtic simbolitza el camí cap a la plenitud en base a mites nacionals i universals de Lluís M. Xirinacs i Ramon Llull, al llarg de 4 etapes vinculades a elements geogràfics (vegeu l'esquema).

El Camí es pot completar amb una etapa més fins a Núria (mite de la fertilitat per donar els fruits vitals) i amb dues etapes més fins a Montgrony (mite de l'alletament, perquè no falti l'aliment als propis fruits).

El Camí de Vidabona

A **elcami.cat**

hi trobaràs:

camipèdia

f

You

Tube

Com fer-te

AMIC DEL CAMÍ

xeC

Establiments

Carnet

La guia

Ajuntament

d'Ogassa

Generalitat

de Catalunya

Parlament de Catalunya

El Camí, declarat bé d'interès cultural, social i turístic pel Parlament de Catalunya i pel Parlament de les Illes Balears

Projecte coordinat per l'associació

paS

CATALUNYA

Recorregut per la cultura, la història, el paisatge i l'esperit dels Països Catalans.

El Camí de Vidabona

(St. Joan de les Ab. – Ogassa - Ripoll)

SENDERISME CULTURAL

La marca del Camí està inspirada en la forma de 8 que té el Camí.

Una de les obertures de la marca ens indica d'on venim i l'altra mira cap on continua el camí.

Sant Amand (alt. 1.851m). El balcó del Ripollès

Aquest és el Puig i la Serra de Sant Amanç (o Amand). Segons la llegenda, Sant Amanç habitava al castell de la muntanya cap al s. IV. Rebel cabdill dels Begaudes.

Aquest nom correspon a camperols revoltats contra els grans terratinents i el poder romà dominant. La revolta s'inicià a la fi del segle II a les Gàl·lies i durà fins al segle V. Cap al segle IV penetrà a les terres que serien catalanes i el cabdill n'era Sant Amanç.

Vivia en el castell de Pena (castellar de Penna Matricis), davant per davant de la majestuosa muntanya del Taga (2.035 m). Actualment el castell està enderrocat, i es creu que les seves restes puguin ser unes runes localitzades prop del cim. La primera menció del castell de Pena es troba a l'acta de consagració de l'església de Sant Martí d'Ogassa de l'any 1024. Aquesta fortificació aglutinava les terres de Sant Martí de Surroca, Sant Martí d'Ogassa, Sant Julià de Saltor, Santa Maria de Vidabona i part de les terres de Bruguera. Se sap que la titularitat del castell passà per diversos propietaris al llarg dels segles XI, XII i XIII. L'abat Ramon de Bianya adquireix els drets del rei Pere el Cerimoniós de les viles d'Ogassa, la Rovira, Bianya i altres l'any 1342, i l'any 1344 n'encomana la custòdia a Pere de Ribes, de la Vall de Ribes. A partir d'aquí no se'n té cap més coneixement.

Les vistes són espectaculars, per això en diuen el balcó del Ripollès. A ponent hi podem veure el Pedraforca i el Berguedà. Al sud, el Ripollès, la plana de Vic, Montserrat, el Montseny... A llevant, les muntanyes garrotxines. Així com els veïns de Sant Joan de les Abadesses tenen tendència tradicionalment a pujar al Taga (car és la muntanya que es veu des de St. Joan), els Ripollesos se senten especialment vinculats a Sant Amanç (car és la serra que es veu des d'allà). Cada any, ambdós municipis fan curses i excursions populars a aquests cims.

La llegenda vincula el castell de Pena i la muntanya de Sant Amanç al personatge del Comte Arnau, qui donava sal als seu cavall a les salines dels masos del Jofré i del Boix de Vidabona per fer-lo més veloç. A les nits de tempesta, al Collet del Vent encara s'hi passeja el seu espectre. També es menciona un convent de monges al Pla de Pena, expulsades del monestir de Sant Joan, visitat sovint pel comte. Diu la cançó popular: "Les monges de Sant Amanç, dotze monges, tretze infants". És sorprenent la carta que Xirincacs, en el seu Dietari final, adreça al Comte Arnau convidant-lo a redimir-se del seu perllongat purgatori, ajudant a la nova revolució catalana consistent en generar comunitats humanes organitzades i fundades en el consens i la concòrdia, que durà a la fi de la lluita de classes i a l'alliberament nacional: Deixa ja la teva Pena vagarosa i ajuda'ns a fer créixer aquest nou i vell plançó ple d'Esperit per totes les terres catalanes i per tot el món: la nova revolució.

Fauna i flora

En aquesta zona prepirinenca hi trobem una gran biodiversitat vegetal i animal. Alguns exemples:

Amfibis: Tritó pirinenc, granota roja i salamandra.

Rèptils: Escurçó, serp verda.

Aus: Àguila daurada (el rapinyaire més gros i potent de la Península Ibèrica), àguila marcenca, aligot, gamarús (rapinyaire nocturn), còlit gris, alosa, gralla de bec groc, cornella.

Mamífers: Cabirol, porc senglar, gat mesquer o geneta, fagina, guineu i teixó.

Vegetals dels estatges montà (fins a 1.800 m) i subalpí (1.800-2.100 m): Pinedes de pi roig, fagedes, rouredes de roure martinenc i pinedes de pi negre. Falgars, ginestars i ginebrars. Prats de pastura subalpins. En zones rocalloses i humides podem trobar l'orella d'ós, herba fetgera i corona de rei.

Gat mesquer o geneta

Porc senglar

Guineu

Cabirol

Granota

Tritó pirinenc

Àliga daurada

15.7.2007

Amanç 8. Aritmètica d'amors

Digues, Amic -va dir l'Amat-, tindràs paciència si et doblo les teves llangors? Si, mentre em doblis els meus amors. Esmeno: Si, si arribo a obrir el meu cor per tal que hi doblis els teus amors

***

18.7.2007

Amanç 12. Línia de l'Amat

Digues, foll d'amor ¿quina cosa és més visible l'Amat en l'Amic o bé l'Amic en l'Amat? Respongué i va dir que l'Amat és visible pels amors. L'amor és sempre de l'Amat. I l'Amic és visible pels sospirs, pels plors, i pels treballs i dolors, que sempre vénen a l'Amic quan marxa de la línia de l'Amat.

15.4.2003 (...) I m'adoní que jo ja no em pertanyia, que des de temps no feia més que seguir la Teva veu que em fa a mi, que fa al meu poble, que fa tot l'univers, la veu que sempre encerta en la felicitat i el l'horror. Suprem Salvatge, m'has enamorat. M'has posseït. Em governes. Sóc porta i finestra de Tu, arreu on vaig. He esdevingut no-res i Tu, en mi, pots dir: "Jo sóc". Saps com desitjo que també el meu poble, que tots els pobles de la terra i que l'univers sencer esdevingui pura possessió teva. Mata'm abans que doni mai un pas enrere i tanqui la meva porta i et negui -que puc- anar i venir a gratoient sota la meva llinda... Ara ja puc dir que sóc jo, que sóc el meu poble que sóc tot l'univers.

Fragments del Dietari Final de Lluís M. Xirincacs (editorial Ara)

L'Amic (Sant Amanç) i l'Amat (la mare Taga) estan units pel Coll de Jou (que vol dir unió, "loga"). Per completar la unió mística cal transcendir el subjecte, fet aquest representat pel mite de Sant Miquel Arcàngel i l'equivalent mite terrenal de Sant Jordi (que vencen el dimoni)/l'aranya: la superbia de l'ego). Aquest és el sentit mític de fer nit o estada al refugi de Sant Jordi de Coll de Jou.

Contemplació interior/exterior. Abraçar el paisatge.

Baixar a Coll de Jou en silenci contemplatiu del Taga, en desig foll de dissolució.

Simbologia de SANT AMANÇ dins el Camí de Vidabona: EL MÍSTIC

Pels que feu el Camí de Vidabona com a camí iniciàtic cap a la plenitud, aquest punt es troba a mig camí de la 2a ETAPA: la MÍSTICA.

Sant Amanç, que etimològicament, vol dir "l'enamorat per sempre", segons Xirincacs aquí representa el místic, l'Amic (de Ramon Llull) qui, després de l'alliberament de les pròpies dependències a les coses del món, esdevé subjecte lliure (primera etapa). Foll d'amor, en èxtasi contemplativa de l'Amat (Ramon Llull), l'Absolut, la Mare o Amor creador de l'Univers, segons Xirincacs representada pel Taga, es consumeix en desig de fondre-s'hi.

El Camí de Vidabona

El Camí de Vidabona és un brançal del Camí dels Països Catalans amb molts atractius naturals (Serra Conivella, fagedes i rieres, geologia...) i destacats elements culturals i històrics (monestir de St. Joan de les Abadesses, esglésies romàniques dels s. X al XII de St. Martí d'Ogassa, St. Martí de Surroca, St. Julià de Saltor i Sta. Maria de Vidabona, les mines d'Ogassa, monestir de Ripoll...).

Com a camí iniciàtic simbolitza el camí cap a la plenitud en base a mites nacionals i universals de Lluís M. Xirincacs i Ramon Llull, al llarg de 4 etapes vinculades a elements geogràfics (vegeu l'esquema).

El Camí es pot completar amb una etapa més fins a Núria (mite de la fertilitat per donar els fruits vitals) i amb dues etapes més fins a Montgrony (mite de l'alletament, perquè no falti l'aliment als propis fruits).

A elcami.cat

hi trobaràs:

camipèdia

f

You

Tube

Com fer-te

AMIC DEL CAMÍ

xeC

Establiments

Carnet

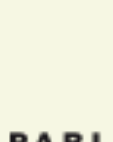
La guia

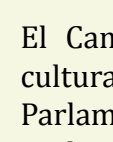
Ajuntament d'Ogassa

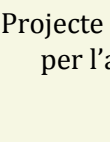
Generalitat de Catalunya

Parlament de Catalunya

El Camí, declarat bé d'interès cultural, social i turístic pel Parlament de Catalunya i pel Parlament de les Illes Balears

Projecte coordinat per l'associació

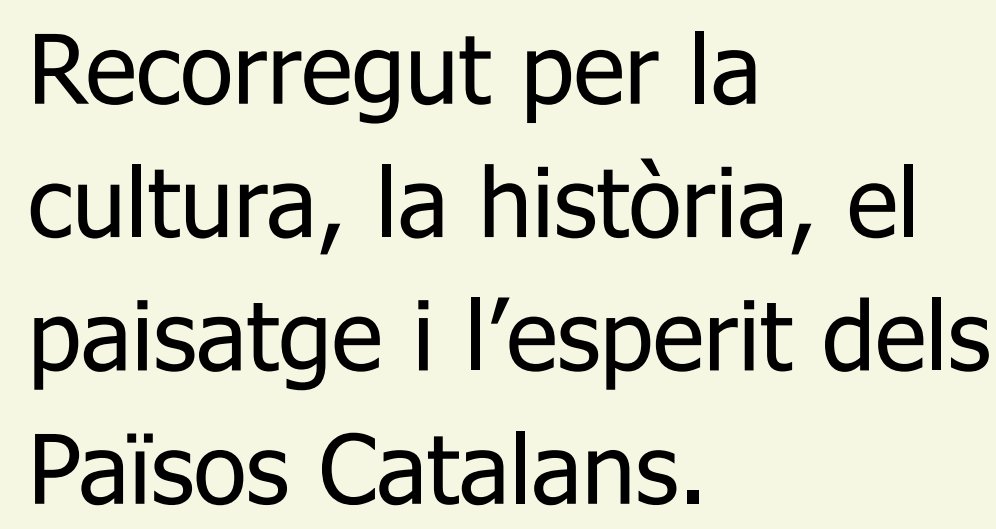

paS

CATALUNYA

A close-up photograph of a tree trunk. A yellow paint marking, resembling a stylized '3' or a series of connected loops, is applied to the bark. Two white arrows point horizontally outwards from the left and right sides of the yellow marking, indicating the direction of bark removal.

**SENDERISME
CULTURAL**

Una de les obertures de la marca ens indica d'on venim i l'altra mira cap on continua el camí.

L'església parroquial de Sant Martí de Surroca (un dels veïnats que conformen Ogassa) es troba situada a la capçalera de la riera de Malatosta i sota una cinglera de la Serra Cavallera que li ha donat el nom (Su-roca o Sots-roca). El lloc de Sant Martí de Surroca és documentat des de l'any 913. L'església ja existia l'any 1090, i devia ésser un edifici força vell, perquè el 1104 fou reedificat i consagrat novament pel bisbe Arnau de Malla, a petició dels priors de les comunitats masculina i femenina que els monjos marsellesos havien establert a Sant Joan de les Abadesses. L'any 1410 són documentades importants obres de consolidació.

Imatge de Sant Martí en
alabastre (s. XIV)
(Museu Episcopal de Vic)

La planta de l'església és d'una sola nau rectangular, coberta amb una volta de canó seguit, reforçada per un arc toral i capçada a llevant per un absis de planta semicircular cobert amb una volta de quart d'esfera. Exteriorment, l'absis ha estat ornamentat amb un fris d'arquacions llombardes. La porta és d'una arcada amb grans dovelles i remarcada per un guardapols. El campanar és de planta regular, de dos pisos, amb dos ulls a cadascuna de les quatre cares. Actualment té adjunt el terreny del cementiri municipal. L'església de Sant Martí de Surroca està reproduïda en el parc Catalunya en Miniatura (Torrelles de Llobregat).

Sant Martí, que dóna nom a dues de les esglésies d'Ogassa, va viure en el segle IV i va ser bisbe de la ciutat francesa de Tours. Sembla que havia nascut a l'actual Hongria, fill d'un oficial de l'exèrcit romà. Va ingressar a l'exèrcit fins que es va convertir al cristianisme. Va fundar l'any 360 el que es pot considerar primer monestir d'Occident, el de Ligugé. Més tard en fundà d'altres. Va fer nombrosos viatges de predicació per la Gàl·lia central i occidental, sobretot en zones rurals, que el van fer molt popular. Per això, l'any 371 va ser elegit bisbe de Tours per aclamació popular. Es va fer cèlebre per la seva santedat i els seus miracles. Morí a Candès l'any 397, on havia anat per a conciliar-ne els clergues que tenien un conflicte. La seva festivitat se celebra l'11 de novembre, dia del seu enterrament a Tours.

Martí fou el primer sant nomenat sense haver estat màrtir. Ha estat considerat el patró de l'orde de cavalleria. El costum de clavar una ferradura a la porta del temple la vuitada de la festa de Sant Martí, havia estat molt estès i prové de l'antiga creença que el sant protegia el bestiar i els seus propietaris de tot tipus de mals, com també als forjadors i manyans.

Quan els exèrcits francesos van ajudar els catalans en la Reconquesta contra els sarraïns, els soldats francs (grans devots de Sant Martí, patró de França) erigien una capella en agraïment a Sant Martí dalt de cada turó reconquerit. Aquesta devoció es va estendre per Catalunya i per això encara **avui més d'una trentena de viles el tenen per patró**.

Un dia gèlid de novembre del 337, anant a lluitar a Amiens, es va trobar amb un captaire tremolant de fred i mig mort de gana a la porta de la ciutat d'Amiens. Martí va donar-li la meitat dels queviures que duia i una part de la seva capa, que va tallar amb la seva espasa. La llegenda explica que el cel es va obrir, el Sol va brillar esplendorós i es va formar un gran **Arc de Sant Martí** que va fondre la neu i enretirar el fred. Per aquest motiu hom coneixia l'interludi de bonança que cada any té lloc a mitjans de novembre amb el nom d'**Estuet de Sant Martí**.

La **capa miraculosa** es va conservar com a relíquia i va formar part del tresor dels reis merovingis dels francs, que la portaven a les seves campanyes militars com a amulet. El prevere encarregat de la custòdia de la relíquia (una “capella” o capa curta) era el “cappellanus”, terme que va donar origen a “capella” com a lloc d’oració (per l’oratori on es conservava) i a “capellà”, primer com a sacerdot militar i després, com a sacerdot i religiós en general.

A la nit següent, Crist se li apareix vestit amb la mitja capa i dient als àngels: "Aquí hi ha Martí, el soldat romà que no està batejat: ell m'ha vestit". En despertar-se, Martí va trobar que la capa estava sencera i va decidir de batejar-se.

La llegenda de Sant Martí i les oques: Martí no volia ser bisbe, ja que, humil, no volia tenir cap mena d'honor. Havia sentit que els ciutadans de Tours volien fer-lo bisbe i venien a cercar-lo; per evitar-ho, es va amagar, però les oques que hi havia van començar a palpar i van descobrir-lo.

Sant Martí i el seu cavall

En el Camí de Vidabona com a **camí iniciàtic cap a la plenitud**, la complicitat d'aquesta geografia il·lustra, amb **Sant Martí**, un testimoni d'escolta i entrega a la seva vocació al servei dels altres. Per aquesta raó, a diferència d'avui que són nomenats jeràrquicament, fou un bisbe nomenat per aclamació popular.

La llegenda de **la capa**, míticament ens suggereix que, quan hom es lliura als altres, l'univers sencer hi vibra en complicitat, surt el sol, el cel s'obre i es vesteix de gala amb l'Arc de Sant Martí.

La **legenda de les oques**, en el seu **sentit mític**, evoca la humilitat de servir els altres sense rebre honors, així com la impossibilitat d'amagar-se del destí (**vocació**) al que cadascú és cridat, amb la llibertat de respondre afirmativament o no a aquesta crida.

Estimat comte Arnau: no sóc un bagauda com Sant Amanç. I t'he vingut a buscar. Fa segles que com ànima en Pena porgues per aquests verals el greu delict de defraudar el mosso del seu jornal. És falta que clama venjança davant de Déu. Ara, d'aquest delict en diem opressió de classe. I, de la batalla que en resulta, en direm lluita de classes. Et vinc a rescatar del teu perillongat purgatori perquè ha començat a veure's el final de la lluita de classes.

El dia 1 de gener del 2000 em vaig posar a la Plaça de Sant Jaume de Barcelona per anunciar el renaixement de la comunitat humana perduda. La meua salut només permeté que hi aguantés cent dies, fins al 10 d'abril del 2000. Tota la meua vida havia estat dirigida a l'agermanament dels humans. Què més podia fer? Només em restava el lliurament de la meua vida com a signe de la condició de l'alliberament. Des d'aquell dia m'hi preparo. Els meus germans comencaren a treballar per fer concebre, gestar i néixer les primeres Germanies. És la nova Comunitat Humana basada en el consens i en la concòrdia en totes les coses fonamentals de la vida. T'ho vinc a anunciar amb gran goig. Deixa ja la teua Pena vagarosa i ajuda'm a fer créixer aquest nou i vell plançó ple d'Esperit per totes les terres catalanes i per tot el món: la nova revolució.

Fragments del *Dietari Final*
de Lluís M. Xirinacs (editorial Ara)

hi trobaràs:

Com fer-te
AMIC DEL CAMÍ

xeC

Ajuntament
d'Ogassa

Generalitat de Catalunya

PARLAMENT DE CATALUNYA

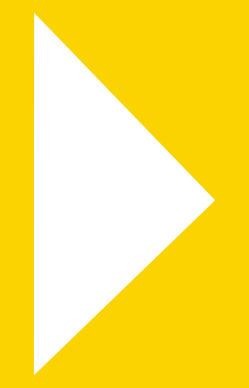
El Camí, declarat bé d'interès cultural, social i turístic pel Parlament de Catalunya i pel Parlament de les Illes Balears

Projecte coordinat
per l'associació

Recorregut per la cultura, la història, el paisatge i l'esperit dels Països Catalans.

El Camí de Vidabona

(St. Joan de les Ab. – Ogassa - Ripoll)

SENDERISME CULTURAL

La marca del Camí està inspirada en la forma de 8 que té el Camí.

Una de les obertures de la marca ens indica d'on venim i l'altra mira cap on continua el camí.

Sant Martí d'Ogassa (s. XI, altitud: 1.340 m)

L'església romànica va ser consagrada el 8 de febrer de l'any 1024 per l'abat Oliba, després que el senyor del Castell de Pena, Joan Oriol, manés refer el temple ja existent (consagrat a finals del segle X pel bisbe de Vic, Arnulf). El 1073, el clergue Bernat Joan, descendent dels Oriol, va donar el temple al monestir de Sant Joan de les Abadesses. El 1708 s'hi va afegir un petit oratori dedicat a la **Mare de Déu de la Bonanova**. El temple és format per una sola nau coberta amb volta de canó, capçada a l'est per un absis semicircular. A la nau se li van afegir capelles laterals, així com una sagristia adossada en el mur sud.

S'hi venera la imatge de la **Mare de Déu del Puig de França**, una preciosa talla gòtica de fusta d'alabastre del segle XIV del Taller de Sant Joan de les Abadesses que actualment pot contemplar-se en el Museu Episcopal de Vic (igual com la talla de Sant Martí). A l'església n'hi ha una reproducció exacta de l'any 1981. És advocada per **alleugerir els dolors**, per tenir un **feliç part**, per **asserenar les tempestes** i **protegir de la pesta, la guerra i la fam**. Diu la tradició que, en portar-la de França, en arribar aquí l'expedició no va poder avançar més. El seu **aplec** se celebra el **segon diumenge de juliol**, amb Sardanes, ofici, ball de tarda i costellada popular.

Sant Martí, que dona nom a dues de les esglésies d'Ogassa, va viure en el **segle IV** i va ser bisbe de la ciutat francesa de Tours. Sembla que havia nascut a l'actual Hongria, fill d'un oficial de l'exèrcit romà. Va ingressar a l'exèrcit fins que es va convertir al cristianisme. Va fundar l'any 360 el que es pot considerar **primer monestir d'Occident**, el de **Ligüé**. Més tard en fundà d'altres. Va fer nombrosos viatges de predicació per la Gàl·lia central i occidental, sobretot en zones rurals, que el van fer molt popular. Per això, l'any 371 va ser elegit **bisbe de Tours per aclamació popular**. Es va fer cèlebre per la seva santedat i els seus miracles. Morí a Candes l'any 397, on havia anat per a conciliar-ne els clergues que tenien un conflicte. La seva festivitat se celebra l'**11 de novembre** a l'església veïna de **Sant Martí de Surroca**, dia del seu enterrament a Tours.

Martí fou el primer sant nomenat sense haver estat màrtir. Ha estat considerat el patró de l'orde de cavalleria. El costum de **clavar una ferradura a la porta** del temple la vuitada de la festa de Sant Martí, havia estat molt estès i prové de l'antiga creença que el sant **protegia el bestiar i els seus propietaris** de tot tipus de mals, com també als **forjadors i manyans**.

Quan els exèrcits francesos van ajudar els catalans en la Reconquesta contra els sarraïns, els soldats francs (grans devots de Sant Martí, patró de França) erigien una **capella en agraïment a Sant Martí dalt de cada turó** reconquerit. Aquesta devoció es va estendre per Catalunya i per això encara avui més d'una trentena de viles el tenen per patró.

Mare de Déu del Puig de França (s. XIV)

Imatge de Sant Martí en alabastre (s. XIV). (Museu Episcopal de Vic)

Llegenda de l'Estiuet i de l'Arc de Sant Martí

Un dia gèlid de novembre del 337, anant a lluitar a Amiens, es va trobar amb un captaire tremolant de fred i mig mort de gana a la porta de la ciutat d'Amiens. Martí va voler socórrer el vagabund i, en nom de Jesucrist, va donar-li la meitat dels queviures que duia i una part de la seva capa, que va tallar amb la seva espasa i que el captaire va utilitzar per abrigar-se. La llegenda explica que tot just pronunciar el nom de Jesucrist, el cel es va obrir, el Sol va brillar esplendorós i es va formar un **gran Arc de Sant Martí** que va fondre la neu i enretirar el fred, ajudant d'aquesta manera al vagabund. Per aquest motiu hom coneix l'interludi de bonança que cada any té lloc a mitjans de novembre amb el nom d'**Estiuet de Sant Martí**.

A la nit següent, Crist se li apareix vestit amb la mitja capa i dient als àngels: "Aquí hi ha Martí, el soldat romà que no està batejat: ell m'ha vestit". En desvetllar-se, Martí va trobar que la capa estava sencera i va decidir de batejar-se.

La **capa miraculosa** es va conservar com a relíquia i va formar part, des d'antic, del tresor dels reis merovingis dels francs, que la portaven a les seves campanyes militars com a amulet. El prevere encarregat de la custòdia de la relíquia (una "cappella" o capa curta) era el "cappellanus"; el terme va donar origen d'una banda a "**capella**", com a lloc d'oració, per l'oratori on es conservava, i de l'altra, a "**capellà**", primer com a sacerdot militar i després, com a sacerdot i religiós en general.

La **llegenda de Sant Martí i les oques**: Martí no volia ser bisbe, ja que, humil, no volia tenir cap mena d'honor. Havia sentit que els ciutadans de Tours volien fer-lo bisbe i venien a cercar-lo; per evitar-ho, es va amagar, però les oques que hi havia van començar a palpar i van descobrir-lo.

29.7.2007 Amanç 32. El pèndul de l'amor ¿Busques el sofriment, el patiment, la humiliació, l'esforç, la desprotecció i l'aventura amb grans perills per a honorar el teu Amat? Doncs, rebràs veritat, llibertat, compassió, justícia del teu Amat. Qui reclama abraçada rep bastonada. Qui reclama bastonada rep abraçada (Lc 18, 9-14). Gandhi: "Qui fuig del càstig el càstig el persegueix. Qui persegueix el càstig el fuig."

3.8.2007 Amanç 39. Tot és profecia Es llevà de matí l'Amic i feia com qui anava cercant el seu Amat; i trobà gent que feia Camí i demanà si havien vist el seu Amat. Li respongueren preguntant en quin moment del seu Amat s'absentà dels seus ulls. Respongué l'Amic i digué: "Mai, d'ençà que vaig haver vist el meu Amat, no estigué absent en els ulls mentals de l'esperit, però tampoc no estigué absent dels meus ulls corporals, car totes les coses visibles em representen el meu Amat." Tot mostra la glòria de l'Amat per a qui té ulls. Tot canta l'oracle de l'Amat per a qui té orelles.

Fragments del Dietari Final de Lluís M. Xirínacs (editorial Ara)

Simbologia Sant Martí d'Ogassa dins del Camí de Vidabona: LA CRIDA I LA VOCACIÓ

Pels que feu el Camí de Vidabona com a camí iniciàtic cap a la plenitud, ens trobem en la 3a ETAPA: la **demanda** i la posterior escolta subtil de la resposta: LA CRIDA, el camí a seguir, LA VOCACIÓ al servei de la societat en base als dons i carismes de cadascú i la inevitable professió o manifestació de la consciència plena adquirida.

La complicitat d'aquesta geografia fa confluïr en aquest punt geogràfic del Camí de Vidabona 3 testimoniatges d'entrega vocacional del més alt nivell: L'església fou consagrada per l'**Abat Oliva**, un testimoni d'entrega espiritual al seu temps. S'hi venera la **Mare de Déu del Puig**. La figura de **Maria** és un referent arreu del món com a testimoni de l'acceptació i l'entrega plena a la crida que va sentir. El seu fill, **Jesús de Natzalet**, esdevindria després un testimoni suprem d'aquesta entrega pel seu poble i per la Humanitat.

Sant Martí és un testimoniatge d'escolta i d'entrega humil a la seva vocació al servei dels altres. Fou un home solidari i molt estimat per la gent del poble. Per aquesta raó, a diferència

d'avui, fou un bisbe nomenat per aclamació popular. Diuen els goigs de Sant Martí: "Patró nostre Sant Martí, model en nostre camí."

La llegenda de la **capa**, míticament, suggereix que quan hom es lliura als altres, l'univers sencer s'hi fa còmplice: surt el sol, el cel s'obre i es vesteix de gala amb l'Arc de Sant Martí. La llegenda de les **oques**, en el seu sentit mític, evoca la **humilitat** de servir els altres sense rebre honors, així com la impossibilitat d'amagar-se del destí (vocació) al que cadascú és cridat, amb la llibertat de respondre afirmativament o no a aquesta crida.

Formular la demanda. Obrir els sentits: l'Univers sempre respon i dota de la suficient llum per discernir el camí a seguir, de la suficient força per dur-ho a terme i d'un farcell de felicitat per gaudir-ho.

Quina és la meua vocació? i quina és la vocació de la nació catalana davant del món?

El Camí de Vidabona

El Camí de Vidabona és un brançal del Camí dels Països Catalans amb molts atractius naturals (Serra Conivella, fagedes i rieres, geologia...) i destacats elements culturals i històrics (monestir de St. Joan de les Abadesses, esglésies romàniques dels s. X al XII de St. Martí d'Ogassa, St. Martí de Surroca, St. Julià de Saltor i Sta. Maria de Vidabona, les mines d'Ogassa, monestir de Ripoll...).

Com a camí iniciàtic simbolitza el camí cap a la plenitud en base a mites nacionals i universals de Lluís M. Xirínacs i Ramon Llull, al llarg de 4 etapes vinculades a elements geogràfics (vegeu l'esquema).

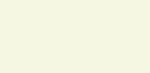
El Camí es pot completar amb una etapa més fins a Núria (mite de la fertilitat per donar els fruits vitals) i amb dues etapes més fins a Montgrony (mite de l'alletament, perquè no falti l'aliment als propis fruits).

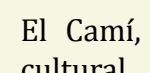
Ajuntament d'Ogassa

Generalitat de Catalunya

PARLAMENT DE CATALUNYA

El Camí, declarat bé d'interès cultural, social i turístic pel Parlament de Catalunya i pel Parlament de les Illes Balears

Projecte coordinat per l'associació

paS

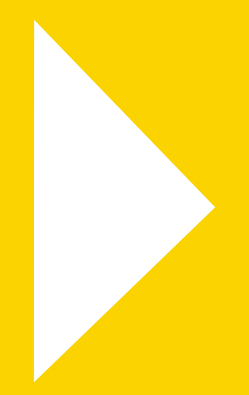

CATALUNYA

Recorregut per la cultura, la història, el paisatge i l'esperit dels Països Catalans.

El Camí de Vidabona

(St. Joan de les Ab. – Ogassa - Ripoll)

SENDERISME CULTURAL

La marca del Camí està inspirada en la forma de 8 que té el Camí.

Una de les obertures de la marca ens indica d'on venim i l'altra mira cap on continua el camí.

Antic santuari de Santa Maria de Vidabona (alt. 1.290m)

L'antiga imatge de fusta d'àlber policromada (Tallers de Vic, vers 1190-1220), ara al Museu Episcopal de Vic, era advocada contra la pesta, les tempestes i per alliberar els captius, raó per la qual l'església conservava cadenes d'antics presoners com a ex-vots.

El primer document de l'existència de l'església de Vidabona és de l'any 890, i fixa el lliurament de primícies i delmes (dècimes parts) de la comunitat de Vidabona a la comunitat de Sant Pere de Ripoll (com el monestir, fundada per Guifré I, el Pelós l'any 879). Ja aleshores, hi havia domini jeràrquic entre comunitats. La seva comunitat popular cristiana (parròquia) rural era integrada pels masos de Vidabona, l'Adroguer, el Boix de Vidabona, la Solaneta i Camp Roig.

L'edifici romànic, del segle XII, s'esfondrà l'any 1969 per les esquerdes al sostre causades per un llamp. Té adossada una edificació que feia de rectoria o habitatge de l'ermità, a la qual s'accedia també pel cor, bastit en el segle XVIII. El Santuari està emplaçat en l'interior del vèrtex de l'angle recte format per la Serra Cavallera (O-E), que la protegeix de tramuntanes, i per la Serra de Vidabona (N-S), que la protegeix de ponentades. Està en la bisectriu que arrenca del vèrtex, el Taga, i resta així arrecerada del mestral, el vent dominant del nord-oest. Fou sufragània de St. Martí d'Ogassa, i de Saltor des del 1592. Tingué un quant temps d'independència al s. XVII, quan s'accentuà el seu caràcter de santuari marià, però aviat retornà a la seva subjecció a Saltor.

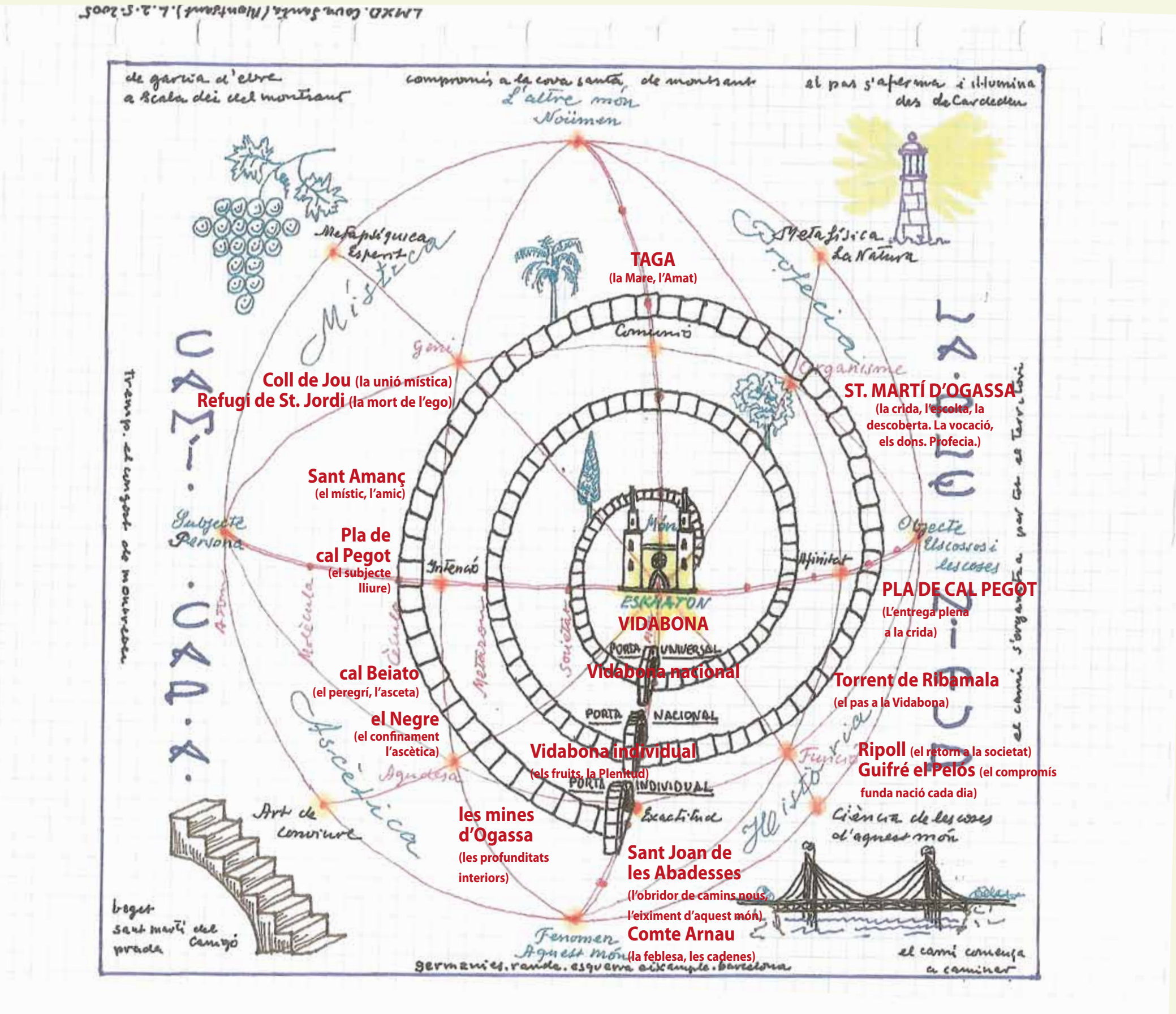
Una mica més avall del Santuari, hi resten les parets de l'antic mas de Vidabona.

Talla en fusta d'àlber de la Mare de Déu de Vidabona. Segle XII. Museu Episcopal de Vic

Santa Maria de Vidabona segons un dibuix de

26.8.2002
Són ben diferents la Vida bona i la bona vida. Aquesta darrera, en aquest món d'on és filla, només es pot tenir tot fent mala vida al propi cos i altres.
"L'amor és dur com la mort"

11.7.2007
Amanç. 4. El mal
Plorava l'Amic: Quan cessaran els camins del mal per causa de la ignorància? Quan guanyarà la gràcia a la pesantor? (Simone Weil)Quan hi haurà més innocents que culpables?
Resposta sorprenent: Quan l'Amic voldrà morir per l'Amat. Quan l'Amat veurà fallir l'Amic per causa de l'amor seu.
Afegeixo: Quan l'Amic serà consumit del tot per causa de l'amor de l'Amat.

28.7.2007
Amanç 31. Hora de callar
Digué l'Amic: Em turmenten els secrets del meu Amat, puix les meves accions els revelen i la meva boca els té secrets i no els descobreix a la gent. Hi ha hora de parlar: paraula profètica, litúrgia de la paraula. I hi ha hora de callar: acció profètica, litúrgia de l'acció ("preneu i mengeu-ne tots"). Jesús dedicà la seva vida pública a escampar la bona paraula. Després callà i es lliurà a la mort.
Ja no escric més, ja no parlo més. Emmudeixo. L'Amat m'ha imposat el silenci del secret. El discurs resta inacabat. Silenci! Acció! A la festa! Al convit permanent! Vosaltres ja acabareu la feina.

Fragment del Dietari Final de Lluís M. Xirínacs (editorial Ara)

Simbologia del santuari de Vidabona dins del Camí de Vidabona: LA PLENITUD

Pels qui feu el Camí de Vidabona com a camí iniciàtic cap a la plenitud, ens trobem en la 4a etapa: **LA PLENITUD**, la **Vidabona**. De retorn al món, un cop deslliurats de les cadenes dels aferraments personals (**ascètica**), inspirats per la consciència plena assolida en la fusió amb l'Amat (**mística**), i un cop rebuda la **crida** vital de cadascú, brolla la professió de la consciència plena adquirida i l'acció compromesa amb el món segons cada vocació, com a individus en la nostra societat, i com a nació en el món.

Aquest lliurament total, aquest jugar fort les cartes que li hagin tocat a cadascú, regala la plenitud: el **convit permanent**, la Vidabona. És il·lustratiu que la Mare de Déu de Vidabona fos advocada pels captius, que hi ofrenaven les seves cadenes un cop alliberats.

El viatge conclou a **Ripoll**, que representa la tornada a casa, a la societat, al punt de partida, amb el cicle acomplert. A Ripoll hi trobem el sepulcre de **Guifré el Pelós**: el seu **mite de fundació de la nació catalana** ens suggereix que, cada dia, amb l'entrega plena (representada per la sang), fundem la nació.

"Si el gra de blat, caient a terra, no mor, no dona fruit".

Cal aquí diferenciar entre **plenitud** (l'estat espiritual profund que sentim en donar els fruits a la vida, mercès a la pròpia entrega en cada moment, i que en alguns casos pot esdevenir plaent i en d'altres fins i tot terrible), i **felicitat** (aquell estat plaent de benestar interior, gairebé màgmic, normalment transitori).

El Camí de Vidabona es pot enllaçar amb el Camí de **Núria** (**mite de la fertilitat** per donar els fruits vitals) i **Montgrony** (**mite de l'alletament** perquè no falti l'aliment als fruits vocacionals).

Aquest **procés en espiral** cap a la plenitud, com veiem a l'esquema complet d'en Xirínacs, consta de 3 voltes: la **1a com a individus**; la **2a com a nació**; i la **3a com a Univers**. Segons la tradició, només quan tots els individus i nacions de la Terra acomplim el procés, assolirem la **plenitud universal** com a Humanitat amb la Natura i amb l'Univers sencer, lliurats com un sol ésser ple de tota la diversitat que conté.

El Camí de Vidabona

El Camí de Vidabona és un brançal del Camí dels Països Catalans amb molts atractius naturals (Serra Conivella, fagedes i rieres, geologia...) i destacats elements culturals i històrics (monestir de St. Joan de les Abadesses, esglésies romàniques dels s. X al XII de St. Martí d'Ogassa, St. Martí de Surroca, St. Julià de Saltor i Sta. Maria de Vidabona, les mines d'Ogassa, monestir de Ripoll...).

Com a camí iniciàtic simbolitza el camí cap a la plenitud en base a mites nacionals i universals de Lluís M. Xirínacs i Ramon Llull, al llarg de 4 etapes vinculades a elements geogràfics (vegeu l'esquema).

El Camí es pot completar amb una etapa més fins a Núria (mite de la fertilitat per donar els fruits vitals) i amb dues etapes més fins a Montgrony (mite de l'alletament, perquè no falti l'aliment als propis fruits).

Ajuntament d'Ogassa

Generalitat de Catalunya

Parlament de Catalunya

El Camí, declarat bé d'interès cultural, social i turístic pel Parlament de Catalunya i pel Parlament de les Illes Balears

Projecte coordinat per l'associació

pas

CATALUNYA

A elcami.cat

hi trobaràs:

camipèdia

f

You

Tube

Com fer-te

AMIC DEL CAMÍ

xeC

Establiments

Carnet

La guia

